

ljudmi z njihovimi strastmi in mnogoverstnimi razmerami, — ako se pazljivo varuje, da svojih osebnih čutov ne vpleta, — ako natanko samo tako pripoveduje pripetila, kakor so se, ali vsaj kako bi se bile morale naravno zgoditi, brez vse jednostranosti, strastvenosti, ljubezni ali serda. Naravnost je tedaj naj višje pravilo epike.

Dramatika naj višjo stopnjo doseže, ako sta v nji osebnost (subjektivnost) in nasebnost (objektivnost), to je, lirične in epične pravila tako v jedno sklopljene in spletene, da lastnosti nobenega teh stvoril ne prevagujejo, ampak, da čisto kaj novega, od vsakega pojedinega različnega, predstavljajo. (Konec sledi.)

Kratkočasno berilo.

Poberki vsake baže iz mnogih časnikov.

* Kakost človeške kože se nek ravna po tem, česar človek vživa. Slavni Buffon terdi, da lepa gladka koža gospôde izvira večidel iz žlahnejših jedil. Pravijo, da ječmenov kruh napravi blede kožo, in da ljudjé, kateri vedno le slano in suho mesó vživajo, imajo malokdaj lepo čisto kožo.

* Da so ribči ribe dober kup prodajali, je veljala pri starih Gerkih v Atenah postava, da noben ribeč na tergu ni smel sedé rib prodajati, ampak celi čas le stati, da ga je tako trudnost silila hitro blago svoje spečati in ga zatega voljo cenó prodajati.

* Zdravje si ohraniti, ni nič boljšega — pravi neki imeniten zdravnik preteklega stoletja — kakor nikoli piti kake mešane pijače.

* Jutro in večer imata različno moč do človeka; zjutraj kraljuje v glavi pamet, zjutraj je človek vés bolj merzle kervi in resno vse prevdarja; zvečer so mu možgani bolj vroči, marsikaj si domišlja kar je prazno, tudi je na večer bolj boječ in veruje lože vsako vražo; zato zvečer rad posluša pravlice, storije in vse kvante; marsikaj verjame človek zvečer, kar zametuje zjutraj.

* V cerkvenih bukvah v Haberkornu blizu Magdeburga na Pruskem se bere, da je leta 1679 dobil neki šolarček 12 grošev za par čevljev zato, da je poletil zbujal ljudi, ki so v cerkvi dremali. — Marsikod bi se dalo še tudi dandanašnji tako par čevljev zaslužiti.

* Jerbase in škafe na glavi nositi ima tudi svoje dobro. Neki zdravnik pravi: „Na Krajskem, Štajarskem in Koroškem nosijo ženske jerbases in škafe na glavi in to jih sili, da se morajo kakor sveča ravne deržati; takošna šega je tudi v deželah poleg Rajna, na Laškem in ob doljni Labi pri Bardovikankah; zato so v vseh teh krajih ženske lepe in ravne postave kot jelke. Na Saksonskem, Češkem in Šlezkem pa nosijo težke jerbases na herbtu, in se zato navadijo prihuljeno deržati, če tudi ničesa ne nesejo.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Istre 19. sept. V. — Dolgo časa sem se že pripravljaj vam tudi kaj od naših krajev pisati, pa čakal sem, da bi mogel častitim bravcem ne le samo od žitne, temuč tudi od vinske letine kaj povedati. — Žita je bilo pri nas v zgornji Istri zavolj prevelike suše malo. Fažol, grah, bob in drugo sočivje je suša prerano na zrelost silila, zato pa tudi ni prav dozorelo. Do prvih dní t. m. je turšica prav slabo kazala, da so se ljudjé že zlo glada bali in klaverno po njivah gledali. Dežja nismo od mesca maja skor nič imeli, v septembru pa je skor vselej z velikim vetrom prišel, tako, da je turšica vsa poglela, in tudi grojzdja je veliko pod zlo šlo. Akoravno letos ni bilo slabega vremena, vendar je grojzdja le srednje in v nekterih krajih bo slaba letina; kar ga pa je, bo dalo dobro kapljico, ker je bilo skor povsod brez plesnjine; prihodnje leto pa upamo, da nas bo Bog popolnoma tertne bolezní očeval. Čeravno je v Istri že več let zaporedoma slabih, storijo vendar ljudjé za čast

božjo kar le morejo in cerkve tû in tam popravljajo in zlašajo, tako so v fari Truški kupili iz Ljubljane čez deset centov težek zvon, v Topolovacu so razširili cerkev in napravili zvonik s potroški čez dva tisuča goldinarjev; v mnogih krajih okoli Buj in Kopra so oltarje ali nove napraviti ali pa stare popraviti dali. Jakob Taučer, podobar in malar je umetno in cenó več reči naredil. Še to pa moram pristaviti, da mnogo rokodelcev in obertnikov bi v Istri lahko dovelj dela imelo in pošteno živelo, pa jih ni. Domačega rokodelca redko dobiš razun kakega šivarja ali postolarja; zavolj tega so večidel rokodelci iz Koroškega, pa še teh je le malo. Domači ljudjé pa še zdaj mislijo, da niso za drugo, kakor za plug in capon (matiko).

Iz Admonta 23. sept. Izpolnilo se je, kar ste nam „Novice“ pred nekimi tedni naznanile. Veselega serca Vam tedaj priobčimo te verstice v spominek nazočnosti milostljivega kneza in škofa Lavantinskega kot sooglednika samostana Admonškega. Marljivi višji pastir so bili pri svojih ovčicah celi teden od 16. do 22. t. m. in jim pri ti priliki razjasnili: kaj je samostan in kako se samotarec obnašati mora, da po ti sicer težavni poti doseže svoj cilj in konec. Opomnili so nas truda in prizadevanja pravega redovnika, očeta našega sv. Benedikta, da bi zvesto spolnovali, kar nam je po svoji ustanovi zapovedal in tako pravi njegovi nasledniki bili. In res so mili knez serca vseh nazočih nadušili tako, da se obilna žetva iz njihovega semena pričakovati zamore ne le o zadevah samostanskega poklica, temuč tudi samostanu izročenege šolstva. Hvala tedaj hvala za očetovsko skerb v vsem milostljivemu knezu, kteremu je Vsegamogočni podaril redki talent besede in pisave, da tako po dvojni poti krepko segajo v serca svojih ovčic.

Enrik Rešek.

Od celjske okolice 25. sept. — Pičlo uro hodá od Celja proti izhodu, na levem bregu mirnotekoče Voglajne in v opasu zelenega bukovja je precej visoka berdovita krajina, ktereje navadno pravijo Pečovje, ktero bi pa prav za prav imenovati mogli lep sadovnjak. Kajti le na polnočni strani jo obdajajo bele pečine, povsod drugeje so pa prijazni griči, gojzdiči, vinogradi, plodne njive in travniki, po kterih in okoli kterih je mnogo lepega sadnega drevja, kteremu se koj na prvi pogled vidi, da vlastnik njegov je priden in umen sadjorejec. In taka je res. Posestnik tega zemljištva je verli Miha Visjak, po domače Pečovšek, mlad pa umen kmetovavec, vés vnet za blago sadjoreje.

Bil je on nekđaj vojak, in ko taki je obhodil veliko sveta, vidil kos lepe Italije, rodovitne planjave Lombardije in celó blagoslovljene papeževe dežele. Pazljiv in bistrega uma se je v ptujini naučil marsikaj, kar v kmetovanji koristi; pri vojaštvu se je pa tudi naučil brati pa pisati, in to po slovensko in nemško, nekoliko tudi po laško. Po smerti svojega očeta je prevzel kmetijo na „Pečovji“. Ta je bila obdolžena in sila zanemarjena. Miha Visjak se je pa krepko lotil poboljšanja in popravljanja svojega posestva; najbolj poprijel se je pa sadjoreje, ker lega in podnebje ste ji tukaj posebno ugodne. Že najdeno drevje je on snažil, cepil, obrezoval in žlahnil, kolikor je mogel; največ plodunosnega drevja je pa nasadil sam: češinj, jabek, hrušk in breskev; kaj, celó smokvine drevjica je nasadil okoli hišice svoje. (V dobrih letinah, ko vse to drevje polno rudečega in rumenega, sinjklatega in rujavklatega sadja visi, je nek gledovavcu kaj krasen pogled).

Da je pa Miha Visjak vse to zamogel dognati, je posvetovaval se rad z dovedenimi sadjorejci v Celji in drugeje, je prebiral pridno koristne bukve, med kterimi, pravi on, so bile „kmetijska kemija“, „vinoreja“ in pa „Novice“ tiste poglavitne vodila, po kterih se je ravnal največ o zboljšanju kmetije svoje. Tako je v malo letih poboljšal in popravil to zemljišče, si jako opomogel, poplačal prevzete dolgove, in je zdaj premožen posestnik lepega zemljištva. —